

347
n° 13
A



DOOD

VAN

Pieter Jozef VAN BENEDEN

Hoogleeraar der Katholieke Hoogeschool
van Leuven



MECHELEN
DRUKKERIJ H. DIERICKX-BEKE ZONEN
Steenweg, 72
—
1894



347
3

DOOD

VAN

PIETER JOZEF

VAN BENEDEN

HOOGLBERAAR DER KATHOLIEKE UNIVERSITEIT

VAN LEUVEN.

Dood van Professor VAN BENEDEN



Mechelen komt een der grootste beroemdheden te verliezen welke ooit op haren bodem het daglicht ontvingen.

Hoogleeraar Van Beneden, de wereldberoemde naturalist, de roem van het professoraat der katholieke Hoogeschool van Leuven, is Maandag avond, 8 Januari 1894, ten half zeven, te Leuven overleden in den gevorderden ouderdom van 84 jaar, na zijn gensch leven met eene onvermoeibare werkzaamheid, zich aan de natuurkundige wetenschappen toegewijd te hebben.

Pieter Jozef Van Beneden werd in onze stad geboren den 15 December 1809, en toonde van jongs af eene bijzondere rijging tot navorsching der natuurvoortbrengselen, waarvan hij de eerste kiemen inoogstte in de belangrijke verzameling mineralen en schelpen van een anderen mechelaar van belangwekkende gedachtenis, den apotheker Stoffels.

Van Beneden behoorde tot die pleïade van jonge mannen die, toen de onafhankelijkheid was tot stand gekomen, ieverden om aan het jonge België eene plaats tusschen de Staten van Europa te bezorgen, door het te doen uitschitteren op het terrein van wetenschappen en kunst.

Op 22jarigen ouderdom was Van Beneden doctor in wetenschappen en geneeskunde.

Op 25jarigen ouderdom werd hij leeraar van zoölogie, te Gent, en in 1836 kreeg hij eenen leeraarstoel te Leuven, dien hij 58 jaar lang, tot zijnen dood toe, behouden heeft.

Van af 1842 is hij werkend lid van de Academie van België.

In zijn laboratorium te Oostende, deed hij de merkweer-

digste waarnemingen op de visschen onzer kusten ; maar het waren zijne studiën over den toenmaals weinig gekenden lintworm, die hem eene europeesche beroemdheid gaven. Zijn werk over dit punt werd in alle talen van Europa overgezet en het werd door de Fransche Academie met den grooten prijs bekroond.

Ook over de studie der walvischgeraamten (*la cétologie*) gaf Van Beneden beroemd gewordenen werken uit.

Van Beneden was niet alleen een groot geleerde, hij was een onderscheiden redenaar, een diepdenker, een vurig katholiek.

Herhaaldelijk was de professor het voorwerp van groot-sche betoogingen van genegenheid ; onder andere in 1877, van wege zijne oude leerlingen, en in 1886, van wege de *Alma Mater*, bij zijn vijftigjarig jubel als leeraar der Katholieke Hoogeschool.

Wie onzer stadgenoten herinnert zich niet de schitterende betooging waarvan M. Van Beneden, ter gelegenheid van zijn jubelfeest, op 5 Juli 1886, hier ter stede het voorwerp was, en hoe gansch de stad toen haren wereldberoemden inboorling vierde ; ja, met wat eenparigen geestdrift het besluit onzes gemeenteraads van 4 Juni ontbaald werd, door welk de benaming der Hauswyckvest, ter zijne eeuwige gedachtenis, veranderd werd in die van *Van Beneden's lei*.

Tot op het laatste oogenblik is hoogleeraar Van Beneden getrouw aan zijne taak gebleven en weinige dagen vóór zijne dood, gaf hij nog zijnen cursus als naar gewoonte.

De doodstrijd was langdurig, ondanks de hooge jaren van den geleerde. In den nacht van Zondag tot Maandag waren de uiterste lichaamsdeelen reeds koud, en professor Hayoit, die den beroemden zieke als vriend en als doctor ter zij stond, gaf alle hoop op.

In den morgen kwam er een weinig kalmte en de ijlhoofdigheid werd soms afgebroken door heldere oogenblikken, gedurende welke de stervende zijne familieleden herkende en aan zijnen schoonzoon, M. Lebon, nog vroeg hoe zijne kleinkinderen het stelden.

Zonder pijn noch smart, gaf hij den geest en zijne ziel is teruggekeerd tot Hem, van Wien Van Beneden zulke rijke geestgaven had ontvangen, die hij zijn leven lang ten dienste stelde van het schoone, het goede en het ware, ten dienste van het catholicism.

M. Van Beneden laat, benevens vijf dochters, waarvan drij gehuwd, een zoon na, professor van Zoölogie bij de Hoogeschool van Luik, en die weerdiglijk de stappen zijns vaders navolgt.

Bij het vernemen der dood van M. Van Beneden, vergaderde Dinsdag 9 Januari onze gemeenteraad bij hoogdringende om maatregelen voor de begraafnis te nemen.

De heer Burgemeester Broers sprak, in eene treffende redevoering, den lof uit van den betreurden overledene, welke door M. Van Segvelt krachtdadig werd ondersteund, en men besloot eene afveerdiging van den gemeenteraad te benoemen om de begrafenis, die Vrijdag 12 Januari plaats had, bij te wonen.

Deze afveerdiging bestond uit MM. Broers, burgemeester,

Wittmann en De Coster, schepenen, Brusselmans, Van Segvelt, Ryckmans, Van Battel, Delvaux en Van Aerde, raadsleden.

Volgens beslissing in dezelfde zitting genomen, wapperde op den dag der begraafnis, de rouwvlag op St Rombautstoren, aan het stadhuis en aan al de stedelijke gebouwen en werden de drij grootste lijkklokken van St Rombautstoren geluid ten 7 ure 's morgens, des middags en ten 6 ure 's avonds, telkenmale gedurende eene halve uur.

Ook besliste men dat het bronzen borstbeeld van M. Van Beneden, dat op de groote zaal van het stadhuis prijkt, waar het werd onthuld tijdens zijn plechtig bezoek op 5 Juli 1886, ten teeken van rouw gedurende zes maanden met een zwarten floers zal overdekt zijn.

Men besloot nog, aan de familie eene plaats op het gemeentekerkhof te schenken, met de hoop dat deze er zou in toestemmen de stoffelijke overblijfsels van den grooten man naar zijne geboortestad over te brengen.

Dit aanbod, onmiddellijk aan Mevr. weduwe Van Beneden overgebracht, kon echter geen gevolg hebben; dewijl de noodige schikkingen reeds genomen waren voor de begraafnis op het kerkhof van Heverlé, waar de familie eene bijzondere rustplaats heeft.

Wij hopen dat de gedachteis van dien grooten man, welke met recht aan het hoofd der talrijke mechelsche beroemdheden mag aangeteekend worden, niet in den vergeethoek zal vervallen, en dat eerstdaags een komiteit zich zal vormen der mechelsche oudleerlingen van hoogleeraar Van Beneden, om, bij openbare inschrijving, zijn standbeeld te zien oprijzen op een der voorname plaatsen onzer stad, als, bij voorbeeld, op de schoone lei met den naam van *Van Beneden's lei* bestempeld.

Hoogleeraar Van Beneden, doktor in wetenschappen en in geneeskunde, heeft een overgroot getal wetenschappelijke werken in 't licht gegeven ; hij was Groot-officier der Leopoldsorde, Kommandeur der orde van de roos van Brasilië, Kommandeur der kroon van Italië, Kommandeur der orde van O.-L.-V. der Ontvangenis van Villa-Viçosa, Officier van het Eerelegioen, Ridder der Poolsterre, Lid der koninklijke akademie van wetenschappen, letteren en schoone kunsten van België, Eerelid der koninklijke akademie van geneeskunde van België, alsmede van meest al de wetenschappelijke maatschappijen der wereld.

De begraafnis had te Leuven met eene buitengewone plechtigheid plaats.

Achter de familie volgde het leeraarskorps der Hoogeschool, opgeleid door den Rector Magnificus Mgr Abbeloos ; vervolgens de afveerdiging onzer stad, enz. enz. enz.

Z. Em Mgr Goossens, Kardinaal Aartsbisschop, woonde den lijkdienst officieel plaats en deed vervolgens de absout.

